

Európai ellenlábasaikkal ellentétben a hollandok sokkal rugalmasabbak voltak a sógunátus politikája iránt, így a japán érdekeket is szem előtt tartva a japán–holland kereskedelmi tevékenység az 1610-es évektől mind olajozottabban működött. A hollandoknak a *bakufu* engedélyezte, hogy bármely japán kikötőbe behajózzanak és Hiradóban¹⁶¹ kereskedelmi telepet létesítsenek. Ám ami a legfontosabb volt a sógun számára: a protestáns hollandokat nem jellemezte a katolikus spanyolok és portugálok erőszakos valláspolitikája, ami egyértelmű szimpátiát váltott ki Edóban.

IEJASZU HALÁLA ÉS KERESZTÉNYELLENES ÖRÖKSÉGE – RÖVID RÉSZLET JOSEPH SICARDO ÍRÁSÁBÓL

Kései forrásnak számít az Ágoston rendi Joseph Sicardo írása,¹⁶² amely annak ellenére, hogy csupán a 17. század második felében a Fülöp-szigeteken íródott, fontos részekkel bír Iejaszu megváltozott politikai álláspontjáról, a *bakufu* keresztényellenességéről. Íme, egy részlet:

*Elérkezett az idő, hogy a Daifu-Szama megfizesse az ő kegyetlenségét, lassan elhantolódva a poklok mélyére. (...) De nem felejtette el, mi az a kegyetlenség. Mielőtt meghalt, megbízta a fiát, a sógunt, irtsa ki a kereszténységet a királyságban, kiűzván a világi papokat és a szerzeteseket, ha kell, elvéve az életüket. Bálványimádásra kötelezte japán vazallusait, akik többé nem fogadhatták el Krisztus törvényét, mivel az [Iejaszu szerint] ellenük van.*¹⁶³

Az írásból világosan kiderül, hogy Sicardo jelentős ellenérzést táplált a japánok kereszténypolitikájával szemben. Nem is csoda, hiszen az Ágoston rendi férfi műve egy olyan korszakban keletkezett, amely periódusban már nem létezett katolikus befolyás a szigetországban. Ennek megfelelően beszámolóit kritikával kell kezelni.

¹⁶¹ Nagaszaki prefektúra.

¹⁶² Joseph Sicardo: *Christiandad del Japon, y dilatada persecución que padeció. Memorias Sacras, de los Martyres de las Ilustres Religiones de Santo Domingo, San Francisco, Compañía de Jesús; Y con especialidad, de los Religiosos del Orden de N.P.S. Augustin*. Madrid, Francisco Sanz, 1698.

¹⁶³ Takizava (II.) 51.